

VIITTOMAKIELTEN LAUTAKUNNAN 64. KOKOUS

PÖYTÄKIRJA

aika maanantaina 5.6.2017, klo 10.15–14.50

paikka Valkea talo, 3 krs., Kuurojen Liiton suuri neuvotteluhuone A3.44

Läsnä:

jäsenet Janne Kankkonen puheenjohtaja

Jarkko Keränen

Taina Petäjäinen

Juhana Salonen

Thomas Sandholm

sihteeri Leena Savolainen

vieras Markku Jokinen Kuurojen Liitto ry, 6. §

Päivi Rainò Humanistinen ammattikorkeakoulu, 6. §

Poissa: Tuija Mustonen

Elina Tapio

1. § Kokouksen avaus.

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 10.15.

2. § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätäntävaltaiseksi.

3. § Kokouksen esityslista.

Muihin asioihin ilmoitettiin kolme käsiteltävää asiaa. Muutoin esityslista hyväksyttiin muutoksitta.

4. § Lautakunnan edellisen kokouksen pöytäkirjojen tarkistaminen.

Lautakunnan edellisen kokouksen 2.5.2017 suomen- ja ruotsinkielinen pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.

5. § Viittomakielisen kokousyhteenvedon laatijan valinta.

Läsnäolijoista Janne Kankkosen todettiin olevan seuraavana vuorossa viittomaan kokoustiivistelmä. Elina Tapion vuoro siirtyy seuraavaan kokoukseen.

6. § Unescon Atlas of the World's Languages in Danger – suomalainen viittomakieli

Lautakunta perehtyi suomalaisen viittomakielen uhanalaisuusteemaan kahden asiantuntijavieraan, Päivi Rainò'n ja Markku Jokisen kanssa keskustellen. Päivi Rainò piti informatiivisen alustuksen viittomakielisten kuurojen määrästä Suomessa aina yhteisön

syntyajoista tähän päivään saakka. Hän kävi myös huolellisesti läpi sitä, millaisin menetelmin lukumääriä on eri aikoina laskettu tai arvioitu.

Tällä hetkellä emme tiedä tarkkaan Suomen viittomakielisten kokonaismäärää. Tiedämme kuitenkin, että nuorin sukupolvi on selvästi pienempi verrattuna aiempaan. Lisäksi tiedämme, että johtuen muun muassa kuurojen sisäkorvaistuteleikkauksista ja siitä, että suurin osa kuuroista käy koulua lähikouluun integroituna, viittomakielemme eivät enää aiempaan tapaan välity nuorimmalle sukupolvelle. Kaikissa kodeissa puhutun kielen rinnalla ei käytetä viittomakieltä (osassa kuitenkin tukiviittomia), ja koulussa ainoana kielen mallina voi toimia viittomakieltä vieraana kielenään käyttävä tulkki tai ohjaaja. Nämä seikat huomioiden kaikki läsnäolijat pitivät ilmeisenä, että suomalaisen viittomakielen tilanne on viimeisen 10–15 vuoden aikana muuttunut uhanalaisemmaksi, ja että hakemuksen laatimiselle Unescon uhanalaisten kielten listalle pääsemiseksi on selvät perusteet.

Hakemuksen tekijöinä voi toimia useampi taho joko erikseen tai yhdessä. Juhana Salonen selvittää, osallistuisiko myös Jyväskylän yliopisto hakemuksen tekoon.

Janne Kankkonen kertoi lisätietona, että hän oli tiedustellut itävaltalaiselta kuuroilta ystävältään, kuinka itävaltalaisen viittomakielen pääsy Unescon uhanalaisten kielten listalle on mahdollisesti näkynyt käytännön tasolla kielen tilanteessa. Hänen ystävänsä vastasi, että hänen käsityksensä mukaan listalle pääsy ei ole tähän mennessä vaikuttanut niin positiivisesti kuin negatiivisestikaan, mutta että se synnytti kieliyhteisössä vilkasta keskustelua kielen tilanteesta.

Päätös 1. Päätettiin pitää lautakunnan seuraava kokous Kuurojen Liiton hallituksen kokousta edeltävänä päivänä, jolloin on mahdollista järjestää lautakunnan ja hallituksen yhteinen tapaaminen. Tapaamisessa käydään vielä yhdessä läpi perusteita Unesco-hakemuksen teolle.

7. § Hirnin vanhat sanakirjat.

Kuurojen Liiton sanakirjatyö on saanut Kuurojen museolta käyttöönsä Hirnin sanakirjojen Kuuromykkäin viittomakieli Suomessa I–III (1910, 1911, 1916) valokuva-aineiston. Sanakirjojen 472 viittoma-artikkelia tullaan julkaisemaan syksyllä Suvi-verkkosanakirjassa. Pia Taalas esitteli sanakirjoja ja niiden taustaa ja kertoi, kuinka aineistoa on tarkoitus lähteä jatkotyöstämään Kuurojen Liitossa: suunnitteilla on järjestää työpajoja, joissa vanhasta viittomistosta kerätään tietoa erityisesti iäkkäämmiltä kuuroilta.

Lautakunta seuraa mielenkiinnolla työn edistymistä, mutta ei ainakaan tässä vaiheessa ota sitä varsinaisesti käsiteltäväksi kokouksissaan.

8. § Viittomakieliset palvelut sote-järjestämislain ehdotuksessa sekä esitysluonnoksessa maakuntalaiksi.

Sihteeri ei ollut vielä ehtinyt paneutua lausuntojen laatimiseen, joten niihin liittyvä keskustelu käydään tämän kokouksen asemesta lautakunnan suljetulla Facebook-sivulla.

9. § Muut esille tulevat asiat.

- a) Jarkko Keränen kertoi, että hän työskentelee syksyllä 2017 kuusi viikkoa Malawissa viittomakielityön asiantuntijatehtävissä. Kyseessä on kolmivuotinen, Kuurojen Liiton hallinnoima viittomakielityön projekti, johon rahoitus haetaan vuosittain.

- b) Keskusteltiin lautakuntamme osuudesta kielilautakuntien Suomi 100 -seminaarissa.

Päätös 2: Päädettiin ratkaisuun, jossa esitys voi jakautua kahteen osaan. Toisen osan muodostaa esitelmä Hirnin sanakirjoista ja toisen jokin taiteellinen esitys. Kokouksessa 2.5.2017 perustettu työryhmä koordinoi esitysten valmistelua.

- c) Kelan tulkkauspalvelun kilpailutus.

Kela kilpailuttaa parhaillaan tulkkauspalveluiden järjestämistä. Kilpailutus koskee ajanjaksoa 1.1.2018-31.12.2019 sekä mahdollisesti lisävuosia 2020 ja 2021. Kilpailutuksen ehtoja on muutettu, ja tämä on herättänyt viittomakielisen yhteisön huolen tulkkauspalveluiden käyttäjien oikeuksien toteutumisesta. Kela suunnittelee muun muassa tulkkiresurssien leikkaamista ja tulkkien matka-ajan palkan poistamista. Kilpailutuksen epäkohdat ovat herättäneet laajaa keskustelua kieliyhteisössä, tulkkauspalvelua tarjoavissa yrityksissä ja järjestöissä, joiden jäsenistöä asia koskee. Lautakunta jää tässä vaiheessa seuraamaan tilannetta.

Kuurojen Liiton www-sivuilla on tästä aiheesta uutinen, jonka ohesta löytyy myös linkkejä muiden tahojen kannanottoihin:

<http://www.kuurojenliitto.fi/fi/ajankohtaista/uutiset/viittomakielinen-yhteiso-huolissaan-kelan-tulkkauspalvelun-kilpailutuksesta#.Wbo6gdNJZTY>

10. § Ilmoitusasiat.

Lautakunnan varapuheenjohtajan Juhana Salosen omaelämäkerrallisen kirjan ”Viiton – olen olemassa” julkistusjuhla pidetään 26.10.2017. Samassa tilaisuudessa avataan Jussi Rinta-Hoiskan valokuvanäyttely ”Rakastaa, ei rakasta”.

11. § Seuraava kokous.

Sihteeri selvittää kokousajan, joka sopii myös yhteistapaamiselle Kuurojen Liiton hallituksen kanssa.

12. § Kokouksen päättäminen.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.50.

Vakuudeksi

Leena Savolainen
sihteeri

Janne Kankkonen
puheenjohtaja